

ОБРЕДНИЯТ КОМПЛЕКС „МОНАСТИРЯ” КРАЙ С. ЧИНТУЛОВО, СЛИВЕНСКО

Маргарита Борисова
гр. Сливен

1. „Местата, дето са славени празненствата, закалвани курбаните, слагани трапезите и вършени обреди и други обичай, са избирани от народното вярване; тамо е ставала някаква личба. Или гръм е ударял, или някое видение се явявало, или е ставало някакво друго явление, паметно за цялото село...”¹ Такъв е случаят с обредния комплекс „Манастиря” край с. Чинтулово.

2.1 На мястото на днешното с. Чинтулово, някога живял турски бей – Касъм баба². При него чирак бил Илия. Той му пасял овцете. Пладнувал с тях, дето е днес „Манастиря”, под големите меши (дъбове). Момичето на бея се влюбило в Илия и казало на баща си, че двамата искат да се вземат. Беят се съгласил, но при едно условие – Илия да приеме исляма и да вземе името Алие. Но българинът не приел. Въпреки всичко момичето решило да му пристане и без бащино одобрение. Беят научил за това и събрал свои хора, които да убият Илия. Изгората на чобанина му съобщила какво е замислил баща ѝ. Илия много не повярвал, защото бил добър и верен чирак, но наетите хора го издебнали под мешите и го ранили смъртоносно. Илия намерил сили и хукнал да бяга. На едно място под мешите капнали капки кръв. Преданието разказва, че Илия успява да стигне да с. Младово и умрял. Там добри християни погребали тялото му.

2.2 Мястото, където са капнали капките кръв, днес е оформено като християнско погребение – има гроб с метална ограда, кандило, кръст (който впоследствие е откраднат), но фактическо погребение няма. „Гробът” има ориентация изток-запад. Посещаващите го християни палят свещи и носят цветя.

2.3 Там, където при фактическо погребение са краката на мъртвеца (изток), е оформено пространство, което има лечебна сила. То включва квадратен камък – със специално оформено място за сядане и за краката на седналия. Местният жител Иван Драганов твърди, че краката точно трябва да се поставят на издълбаните стъпки – „Инак няма да се излекуваш”.

3.1 Трябва да се отбележи, че ”гробът на Илия” е част от едно пространство, което представлява свещен комплекс. Той съчетава християнски и езически елементи, които в пространството са разположени на три нива.

3.1.1 Най-високо е „гробът” с лечебното място.

3.1.2 В средата е църквата, носеща името на Св. пророк Илия”. За жалост днес тя е разрушена.

3.1.3 В ниското ниво се намира лековит извор и място за колене на курбан до корените на вече сухо дърво меша (дъб). Ръстът на дъба е с височината на трите изброени нива.³

БЕЛЕЖКИ

1. Маринов, Д. Избрани произведения. Т. 1. Народна вяра и религиозни народни обичаи. Съст. и ред. М. Василева. С., 1981, 347.

2. До 1934 г. с. Чинтулово носи името Касъмово. Вж. Коледаров, П., Мичев, Н. Промените в имената и статута на селищата в България. 1878-1972. С., 1973, 268.

3. Фолклорните материали, използвани в работата, са от личния архив на автора.